

บทที่ 1

บทนำ

ลักษณะของปัญหา

ใบยาสูบพันธุ์เวอร์จิเนีย เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของไทย เป็นวัตถุดิบในการผลิตบุหรี่ ทั้งภายในประเทศ และส่งออกต่างประเทศ ปัญหาในการผลิตยาสูบ เริ่มจากการที่ชาวไร่มาได้เอาใจใส่ต้นยาสูบ ขาดการให้น้ำและใส่ปุ๋ยสม่ำเสมอ ตามหลักการเพาะปลูกยาสูบ ทำให้ผลผลิตยาสูบที่ได้รับมีคุณภาพต่ำ ก่อให้เกิดปัญหาในการส่งออกไปยังต่างประเทศ โดยเฉพาะตลาดยาสูบพันธุ์เวอร์จิเนียในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจยุโรปที่ต้องการใบยาสูบคุณภาพดี มีนิโคตินต่ำ ผักกลิ่นหอม แต่อย่างไรก็ตามก็ประสบปัญหาที่คู่แข่งขันมาก เช่น สหรัฐฯ บราซิล แคนาดา ซิมบับเว เอลเซดัวร์ เกาหลี ฟิลิปปินส์ ฯลฯ ประเทศไทยมีส่วนแบ่งตลาดน้อยมาก จนไม่เป็นที่สนใจของประเทศผู้ผลิตบุหรี่ ในการสั่งซื้อใบยาสูบจำนวนมากจากไทย ใบยาสูบนับเป็นพืชเกษตรที่ไม่อาจควบคุมปริมาณการผลิตได้แน่นอน แล้วแต่ดินฟ้าอากาศ ปีใดฝนตกตามปกติ จะทำให้มีการผลิตใบยาสูบมีปริมาณมาก จะทำให้ราคาใบยาสูบตกต่ำ ปีใดฝนแล้ง จะทำให้มีการผลิตใบยาสูบมีปริมาณน้อย จะทำให้ราคาใบยาสูบสูง ในการแข่งขันทางด้านราคานี้ ปีใดที่ผู้ส่งออกของไทยเสนอราคาขายสูง ประเทศผู้นำเข้าจะหันไปซื้อจากประเทศที่เสนอราคาต่ำกว่าทันที ปัญหาในเรื่องความต้องการใบยาสูบไม่สม่ำเสมอ บางปีต้องการใบยาสูบของไทยมาก แต่บางปีต้องการน้อย

ผู้ส่งออกของไทย ส่วนใหญ่จะส่งออกโดยผ่านบริษัทค้าใบยาสูบข้ามชาติ ซึ่งดำเนินการค้ามานาน ทำให้สามารถควบคุมกิจการค้าใบยาสูบระหว่างประเทศได้ถึง 85 - 90% ของปริมาณการค้าใบยาสูบระหว่างประเทศ ทำให้ผู้ส่งออกของไทยขาดความรู้ความชำนาญทางด้านการตลาด ถ้าพิจารณาปริมาณการส่งออกใบยาสูบพันธุ์เวอร์จิเนียไปยังตลาดประชาคมเศรษฐกิจยุโรป ซึ่งเป็นตลาดประจำ ปริมาณ 40-50% ของปริมาณการส่งออกใบยาสูบพันธุ์เวอร์จิเนียทั้งหมด จะสังเกตได้ว่า แนวโน้มของปริมาณการส่งออก มีแนวโน้มลดลงจากกราฟและตารางที่ให้ไว้ เริ่มมียอดส่งออกตกต่ำมาตั้งแต่ปี 2523 ปี 2524 ปี 2525 ตามลำดับ แม้ในปี 2526 จะมียอดขายที่กระเตื้องขึ้นก็ตาม ปัญหาการส่งออกต่าง ๆ จึงเป็นปัญหาที่สำคัญและมีผลกระทบต่อปริมาณการส่งออกที่นับวันจะสร้างปัญหาทางการตลาดใบยาสูบ ดังนั้นจึงต้องมีการศึกษาถึงปัญหาต่าง ๆ ให้ชัดเจน เพื่อหาหนทางในการแก้ไขปัญหาให้ทุเลาเบาบางลง

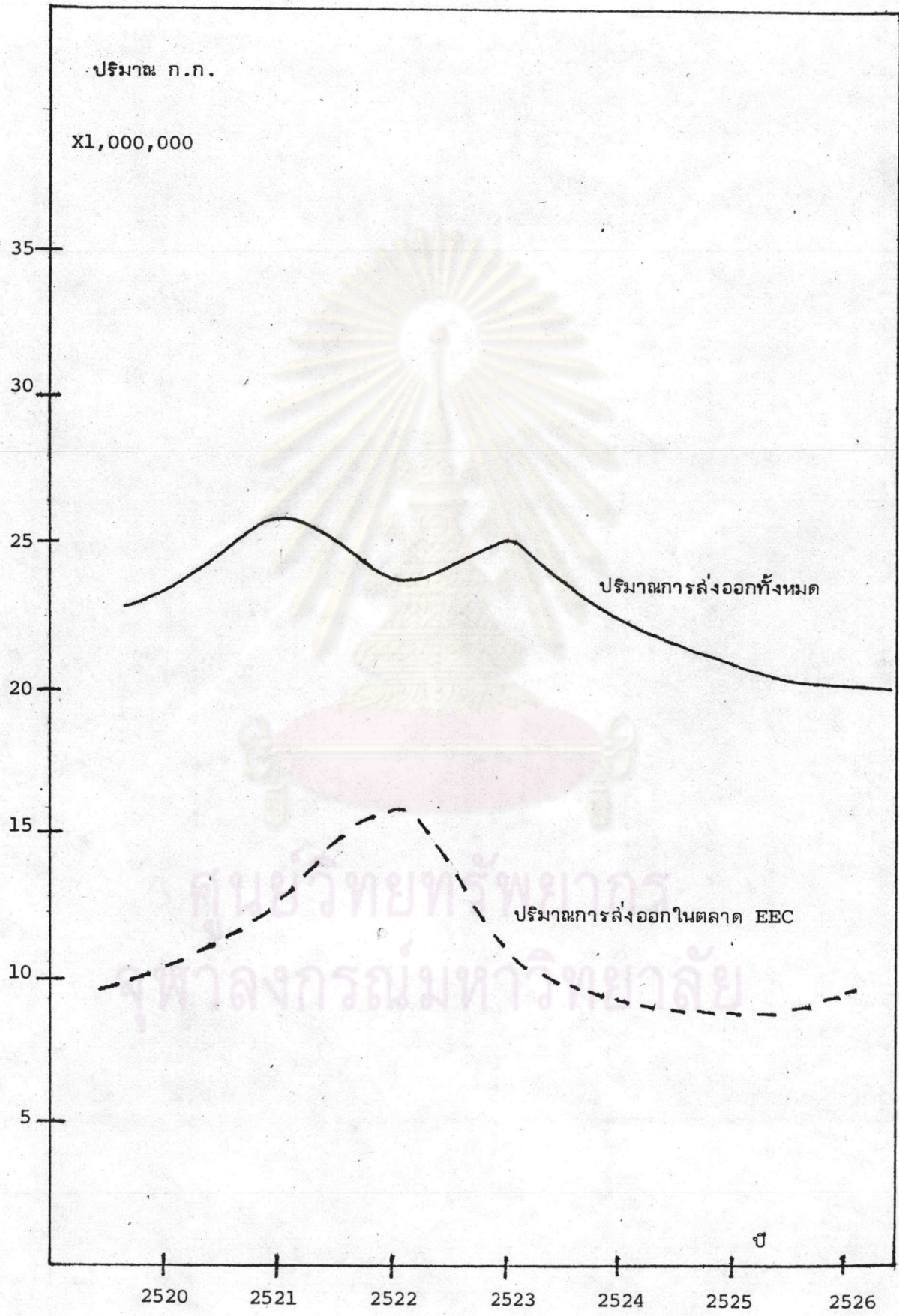
ตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 ปริมาณส่งออกใบยาสูบพันธุ์เวอร์จิเนียในตลาดประชาคมเศรษฐกิจยุโรปกับปริมาณ
ส่งออกใบยาสูบพันธุ์เวอร์จิเนียทั้งหมด

พ.ศ.	ปริมาณการส่งออกในตลาด EEC Market กิโลกรัม	ปริมาณส่งออกทั้งหมด กิโลกรัม	$\frac{\text{ปริมาณส่งออกในตลาด EEC}}{\text{ปริมาณส่งออกทั้งหมด}} \times 100$
2520	11,350,576	23,583,956	48.13%
2521	13,690,725	26,584,925	51.15%
2522	16,739,332	23,982,986	69.80%
2523	11,393,612	25,333,364	44.97%
2524	9,619,959	23,357,844.2	41.19%
2525	9,003,140	22,206,110	40.54%
2526	10,253,512	21,283,702	48.18%

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 1.1

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้มีจุดประสงค์ในการศึกษาเพื่อ

1. ศึกษาความต้องการของตลาดภายใน และตลาดต่างประเทศต่อยาสูบพันธุ์เวอร์จิเนีย
2. ศึกษาสู่ทางในการหาตลาดต่างประเทศของยาสูบพันธุ์เวอร์จิเนีย
3. ศึกษาปัญหาการตลาดส่งออกของพันธุ์เวอร์จิเนียต่อประชาคมเศรษฐกิจยุโรป

สมมติฐาน

1. แนวโน้มของใบยาสูบคุณภาพดีจะขายได้มากกว่าใบยาสูบที่มีคุณภาพต่ำ
2. ปัญหาสำคัญของการตลาดส่งออกใบยาสูบพันธุ์เวอร์จิเนีย คือราคาสูงเกินไป

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. ทราบถึง ปัญหา ในการส่งออก ไปยังต่างประเทศ ในปัจจุบัน ตลอดจนอุปสรรคต่าง ๆ ทางการตลาดของการค้าใบยาสูบพันธุ์เวอร์จิเนีย
2. เพื่อเป็นแนวทาง ในการส่งเสริมการตลาดส่งออกเพิ่มขึ้น
3. เป็นแนวทางแก่รัฐบาล ในการวางนโยบาย และให้ความช่วยเหลือต่อการส่งออก ตลอดจนปรับปรุง และควบคุมคุณภาพมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ยาสูบพันธุ์เวอร์จิเนีย
4. เพื่อสนับสนุนให้มีผู้เข้ามาลงทุนในธุรกิจการค้าใบยาสูบมากขึ้น อันจะทำให้สามารถลดปัญหาการขาดดุลการค้าของประเทศ

ขอบเขตในการวิจัย

การศึกษาระบบตลาดของใบยาสูบพันธุ์เวอร์จิเนีย ในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจยุโรป ที่สำคัญคือ อังกฤษ เนเธอร์แลนด์ เบลเยียมและลักเซมเบิร์ก เยอรมันตะวันตก อิตาลี ส่วนประเทศอื่นที่สำคัญ คือประเทศสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น

วิธีการศึกษาค้นคว้า

1. ข้อมูลปฐมภูมิ ดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบตถกมความสะดวก (Convenience Sampling) จากผู้ส่งออกจำนวน 20 ราย ในเขตกรุงเทพมหานคร และจังหวัดเชียงใหม่ สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ระดับบริหารของผู้ส่งออก 5 ท่าน

2. ข้อมูลวิทยุภาคพื้นดินว่าเอกสารต่าง ๆ จาก กรมสรรพสามิต กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ ห้องสมุด ESCAP ห้องสมุดธนาคารกรุงเทพ ล่าซาพลับพลาไชย ห้องสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ห้องสมุดกลางของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ห้องสมุดแผนกวิจัยของโรงงานยาสูบ ห้องสมุดของสถานีทดลองยาสูบแม่โจ้ ห้องสมุดธนาคารศรีนคร ห้องสมุดของ Delegation of the Commission of the European Communities for South East Asia ห้องสมุดการค้าของสหประชาชาติ ห้องสมุดศูนย์บริการส่งออก ศูนย์เผยแพร่ข้อมูลกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ ศูนย์พัฒนาภาคเหนือ สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การสร้างแบบสอบถาม

แบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวน 33 ข้อ โดยแบ่งออกเป็น 3 หมวด คือ

ส่วนที่หนึ่ง เกี่ยวกับลักษณะของกิจการ (ข้อ 1 ถึงข้อ 14)

ส่วนที่สอง เป็นคำถามเกี่ยวกับการส่งออก (ข้อ 15 ถึงข้อ 29)

ส่วนที่สาม เป็นคำถามเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็น (ข้อ 30 ถึงข้อ 33)

ผู้บริหารที่ถูกสัมภาษณ์คือ

1. อนุสรณ์ วงศ์วรรณ รองกรรมการผู้จัดการบริษัท เทพวงศ์
2. วารุณี สำหรั่งทอง ผู้จัดการสหกรณ์ ผู้ผลิตยาสูบไทย
3. ปฐม สิริโสภณ กรรมการบริษัท อินเตอร์ไทยโทแคคโคแพคเกอร์ลี จำกัด กรรมการบริษัท ใบคำ
4. อุทัย ตุงคะผลิน กรรมการที่ปรึกษาบริษัท อติมอินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด
5. อัสนีพร ลิ้มตระกูล เจ้าหน้าที่บริหารบริษัท เทพวงศ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีแบบพรรณนา การวิเคราะห์ข้อมูลจากสำนวนนั้นใช้คะแนนร้อยละในแต่ละข้อของแบบสอบถาม จากการแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง 20 ชุด ปรากฏว่าบริษัทผู้ส่งออกที่ให้ความร่วมมือ 15 บริษัท ติดต่อผู้ส่งออกไม่ได้ 5 บริษัท ดังนั้น แบบสอบถามที่สมบูรณ์ครบถ้วนมีจำนวน 15 ชุด หรือร้อยละ 75

คำจำกัดความ

- - BAT ย่อมาจาก BRITISH AMERICAN TOBACCO LIMITED
- - BACKWARD INTEGRATION หมายถึง การขยายตัวของบริษัทด้วยการซื้อกิจการบริษัทที่เคยส่งวัตถุดิบ
- - FLUE-CURED TOBACCO หมายถึง ยาสูบชนิดที่รมด้วยไอร้อนหรือใบยาสูบพันธุ์เวอร์จิเนีย
- - BURLEY หมายถึง ใบยาสูบชนิดที่รมด้วยลมหรือ อากาศ
- - เตอร์กิช หมายถึง ใบยาสูบชนิดที่รมด้วยแสงแดด
- - PROCESSING หมายถึง การคัดเกรดและการอบใบยาสูบ
- - สัมภาษณ์ไร่ยาสูบ คือ หน่วยงานของโรงงานยาสูบ ทำหน้าที่รับซื้อใบยาสูบจากชาวไร่รมเองหรือผู้รมใบยาอิสระ

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย